

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1972

BRNO 1973

am Rande der abgerutschten Scholle erhalten blieb. Trotzdem gewährte sie im Bereich der gestörten Feuerstelle mehrere Gegenstände der Steinindustrie und einen abgebrochenen Fuss einer kleinen Tierfigur aus gebranntem Lehm. Die vorbereiteten umfangreichen Meliorationsarbeiten erfordern, dass in nächster Zeit die Ausgrabungstätigkeit hauptsächlich auf eine präventive Untersuchung der bedrohten Areale konzentriert wird.

ZÁVĚR VÝZKUMU PALEOLITICKÉ STANICE PAVLOV I

(okr. Břeclav)

BOHUSLAV KLÍMA, AŮ ČSAV BRNO

MNV v Pavlově provedl na jaře 1972 po předchozích konzultacích rozsáhlé terénní úpravy v bezprostředním dosahu paleolitického sídliště Pavlov I. Jejich nutným důsledkem je poněkud předčasné ukončení postupného skrývání ploch zkoumaného významného naleziště. Úpravy předpokládaly podstatné rozšíření sportoviště a byly jimi přesunuty značné kubatury zemin z výše položených míst do prostoru těsně nad prokopaný již areál, především pak do pásma, které bylo až dosud pokryto vinicí a tedy archeologicky prakticky nepřístupné. Kulturní vrstva se tímto směrem však již vytrácela a tvořila jen nevýrazné čocky či popelovité povlaky bez významnějších nálezů. Nořila se do hloubky pěti metrů a její další sledování by bylo tedy stejně problematické a zřejmě i nerentabilní. Zkušenosti v ostatních úsecích obvodového areálu osídlené plochy zde ukázaly, že sídliště bylo poměrně ostře ohraničeno. Není proto důvodu ani snad předpokládat že by dnes pod navršenými zeminami ležely ještě v pokračujícím nálezovém horizontu důležité další objevy a památky. Ale ani opak nelze přirozeně vyloučit.

Pohyb zemin byl pečlivě sledován a tak se podařilo již při něm za lžící pracujícího scraperu zachránit několik zlomků zvířecích kostí (mamut) a ojedinělé sílexy. Po skončení hrubé úpravy sportovního hřiště bylo otevřeno sedm úzkých šachtic o délce 6–8 metrů, které vycházely z průsečnice skloněného popelovitého souvrství s novým horizontálním povrchem. Přinesly však jen zcela ojedinělé nálezy sílexů a fragmentárních kostí v přemístěných popelovitých smouhách se zbytky ohnišť a uhlíků, poskytujících jen velmi neuspokojivá stratigrafická pozorování. Ta zůstanou zachována v západní stěně zřizovaného amfiteátru.

Samostatná šachtice, vyhloubená u okraje přístupové cesty k nalezišti, měla pak ověřit zasahování sídliště směrem k protékajícímu potůčku. Proběhla přes 5 metrů mocnou sprašovou návějí, v jejímž podloží zachytila vodou pozměněné polohy sprašových hlin, pseudoglejů a konečně přemístěné sedimenty se značným obsahem třetihorního materiálu zvětralých pískovců a slínovců. Kromě nepatrných stop popela při basi sprašového souvrství se nepodařilo zjistit žádné jiné doklady o existenci sídliště ve vzdálenosti pouhých dvaceti metrů od jeho skutečného okraje. Sonda tedy prokázala, že ani do tohoto východního periferního pruhu se sídliště nerozšiřuje a že jeho rozsah je i zde poměrně ostře ohraničen.

Výzkum na poznatky i vlastní památky, na prameny historického poznání velmi bohatého a významného paleolitického sídliště u Pavlova, který byl zahájen v roce 1952 a byl v letech 1955, 1959 a 1966–1968 přerušen, po šestnácti výkopových sezónách tedy skončil. V některých letech, zejména v jeho počátcích, představoval odkryvné práce značného rozsahu, v závěru se omezoval zpravidla již jen na menší úseky okrajových ploch. Posuzujeme-li dnes jeho průběh se zřetelem k pronikavým změnám a k prudkému rozvoji socialistické zemědělské výroby na jižní Moravě lze říci, že proběhl přesně tak, aby skončil právě včas a těsně před velkými melioračními úpravami, spojenými především s plánovanou výsadbou vinic na velkých souvislých rozlohách. V tomto retrospektivním pohledu se tedy jeví jako preventivní a záchranná akce, jejíž výsledky budou nyní postupně zpracovávány.

Die Abschlussgrabung der paläolithischen Station Pavlov I. (Bez. Břeclav) riefen umfangreiche Terrainherrichtungen in unmittelbarer Reichweite der bereits durchgrabenen Flächen und im Raume hervor, in welchen die Kulturschicht nur mehr mit undeutlichen Linsen ohne bedeutendere Funde reichte. Bei der Erdbewegung konnte man nur noch ganz vereinzelt Silexe und Mammutknochen in umgelagerten aschigen Feuerstellenstreifen erfassen. Auch der Schacht, welcher am Rande des Zugangsweges ausgehoben wurde, gewährte keine positive Feststellungen und bestätigte bloss, dass die Siedlung auch in Richtung zum durchfliessenden Bache verhältnismässig scharf begrenzt war. Die Grabung der wichtigen Siedlung wurde also nach 16 Grabungssaisonen zur rechten Zeit noch vor den grossen Veränderungen der nahen Umgebung beendet, welche in Südmähren die ungestüme Entfaltung der sozialistischen landwirtschaftlichen Grossproduktion mit sich bringt.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1972

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulik

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Řihovský

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, M. Bálek, A. Životská

Na titulní obálce: laténská spona z Rajhradu

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

Evidenční číslo ÚVTEI—73332

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejně